

Kielce, dnia 9 listopada 2023 r.

WK.60.1.2023

Pan Sławomir Kowalczyk
Burmistrz Miasta i Gminy Opatowiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹ przeprowadziła w okresie od dnia 8 maja do dnia 28 lipca 2023 r. w Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowcu kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy **Opatowiec** za 2022 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 12.09.2023 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy Opatowiec. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- 1.** W dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 1/2022 Burmistrza z dn. 3 stycznia 2022 r. ze zmianami nie zawarto opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego oraz zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania. Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości².
- 2.** W zakresie dokonywanych w 2022 r. zwrotów nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i rodzinnych wraz z odsetkami w kwocie ogółem 6.916,43 zł ustalono, iż:
  - a)** wpływ środków z rachunku bankowego MOPS na rachunek budżetu z ww. tytułów ujmowano w ewidencji księgowej budżetu na stronie Wn konta 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 224 „Rozrachunki budżetu”, zamiast poprzez konto 222 „Zrealizowane dochody budżetowe”,
  - b)** zwrot nienależnie pobranych świadczeń z rachunku budżetu na rachunek budżetu państwa (Świętokrzyski Urząd Wojewódzki) ujmowano w ewidencji budżetu na stronie Wn konta 224 w korespondencji ze stroną Ma konta 133, zamiast zwrotów dokonywać z rachunku wydatków Urzędu (strona Wn konta zespołu „4” i Ma konta 130W).

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1325, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

Ww. sposób ujmowania operacji spowodował, iż nie były one wykazywane w sprawozdaniach budżetowych.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i 2, art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, § 21 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴ wraz z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w załączniku nr 2 i nr 3 do ww. rozporządzenia oraz § 8 ust. 2 pkt 3 „Instrukcji” stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵.

- 3.** Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont Urzędu przy księgowaniu nw. operacji gospodarczych:
  - a)** pod datą 31.12.2021 r. dokumentem PK 398 dokonano wyksięgowania z ewidencji księgowej konta 139 „Inne rachunki bankowe – sumy depozytowe” kwoty ogółem 11.017,60 zł stosując obustronnie ujemny zapis: Wn (-)139 i Ma (-)240 wskazując w treści operacji „*wyksięgowanie zgodnie z pismem*”. Powyższy zapis nie znajduje odzwierciedlenia w wyciągu bankowym i spowodował, iż na dzień 31.12.2021 r. saldo Wn konta 139-002 wyniosło 86.768,73 zł, pomimo iż z ostatniego wyciągu bankowego WB nr 23 z dn. 27.12.2021 r. i potwierdzenia sald przesłanego przez bank wynika kwota 97.786,33 zł. Ponadto zastosowano zapisy ujemne, pomimo iż nie były to korekty i poprawianie stwierdzonych błędów.
Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1, art. 24 ust. 2, art. 25 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
  - b)** dokonana przez podatnika w dn. 30.12.2022 r. wpłata kwoty 1.214,00 zł, zaksięgowana przez bank pod datą 2.01.2023 r., została ujęta w ewidencji księgowej Urzędu dokumentem PK nr 474 pod datą 30.12.2022 r. na stronie Wn konta 141 „Środki pieniężne w drodze” i Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowy” wg podziałek klasyfikacji budżetowej oraz bezpodstawnie na stronie Wn konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” (zapis wtórny dla dochodów budżetu – konto 133) wg podziałek w korespondencji ze stroną Ma konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, co spowodowało zdublowanie kwoty 1.214,00 zł, bowiem stanowi ona równocześnie obroty konta 130 i saldo Wn konta 141 wg ww. podziałek.
Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1, art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
  - c)** wydatek w kwocie 20.000,00 zł wg § 6170 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie i dofinansowanie zadań inwestycyjnych” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kazimierzy Wielkiej na współfinansowanie modernizacji samochodu operacyjnego dla Komendy bezzasadnie był w dniu przekazywania środków na fundusz wsparcia ujmowany w księgach Urzędu na stronie Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” i stronie Ma

---

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 144 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

konta 800 „Fundusz jednostki”. Ponadto wydatek ten ujęto w ewidencji księgowej na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zamiast na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” w korespondencji z kontem 761 „Pozostałe koszty operacyjne”. W konsekwencji wydatek wykazano niezgodnie z treścią ekonomiczną w Zestawieniu zmian w funduszu jednostki Urząd Miasta i Gminy sporządzonym na dzień 31.12.2022 r. w poz. „Środki na inwestycje”.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1, art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- d)** ewidencję z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek w kwocie 329.097,07 zł w księgach rachunkowych Urzędu prowadzono z pominięciem etapu ich naliczenia na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, ujmując zapłatę bezpośrednio w koszty na koncie 751 „Koszty finansowe”.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1, art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 4.** W zakresie terminowości ujmowania zdarzeń w księgach Urzędu ustalono, iż:

- a)** przypisu podatku VAT należnego i naliczonego wynikającego ze zbiorczego dokumentu JPK Gminy za poszczególne miesiące 2022 r., z wyjątkiem grudnia, dokonywano w miesiącu kolejnym, zamiast w okresie sprawozdawczym, którego zdarzenie dotyczyło,

- b)** część zdarzeń dotyczących zwiększenia wartości środków trwałych w kwocie ogółem 4.318.052,17 zł oraz zmniejszenia w kwocie ogółem 22.500,00 zł nie zostało ujętych na koncie 011 „Środki trwałe” we właściwych okresach sprawozdawczych.

Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 5.** W zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych ustalono następujące nieprawidłowości:

- a)** koszty poniesione na wynagrodzenie za pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego oraz za sporządzanie dokumentacji projektowej i kosztorys inwestorski nie zaliczano do wartości początkowej danego środka trwałego a stanowiły one odrębny środek trwały, dla którego ustalano odrębny numer inwentarzowy. Ponadto część kosztów w kwocie ogółem 25.000,00 zł za pełnienie nadzoru nad różnymi inwestycjami w zakresie przebudowy dróg gminnych, wynikające z dokumentów OT od nr 6 do nr 23 ujęto wspólnie pod jednym numerem inwentarzowym KŚT 220-000000150.

- b)** w przypadku prac modernizacyjnych budynków, robót budowlanych w zakresie wymiany elementów budynku (np. pokrycie dachowe) dokonywano utworzenia nowego numeru inwentarzowego, zamiast dokonywać zwiększenia już istniejącego środka trwałego ujętego w ewidencji środków trwałych pod innym numerem inwentarzowym.

Nieprawidłowości w pkt a) i b) naruszają art. 28 ust. 1 pkt 1, ust. 3 i ust. 8, art. 31 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z zasadami funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe” określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- c)** budynki oświaty, opieki zdrowotnej i kultury ujmowano wg niewłaściwej numeracji Klasyfikacji Środków Trwałych, tj. 109 „Pozostałe budynki niemieszkalne”, zamiast 106 „Budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej”, 107 „Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe”, co narusza zasady klasyfikacji określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych⁶, w związku z art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej⁷.

6. W 2022 r. na stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” przyjęto środek trwały (kosę mechaniczną) w wartości początkowej brutto 4.200,00 zł, tj. powiększonej o VAT naliczony w kwocie 785,37 zł podlegający odliczeniu, co narusza art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 8 ustawy o rachunkowości.
7. W bilansie Urzędu Miasta i Gminy za 2022 r. w pozycji A.II.1.1.1 „Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom” nie wykazano danych w zakresie użytkowania wieczystego, pomimo iż wg stanu na dzień 31.12.2022 r. oddane były w użytkowanie wieczyste 3 działki o wartości księgowej 59.983,08 zł. Nieprawidłowość narusza § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku ze wzorem ww. sprawozdania określonym załącznikiem nr 5 do ww. rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 1 ww. ustawy.
8. W zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych ustalono następujące nieprawidłowości:
  - a) w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Miasta i Gminy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. (korekta nr 2 z dnia 30.03.2023 r.):
    - w kol. „Saldo końcowe” (kol. 8 „Należności pozostałe do zapłaty ogółem”) podziałkach klasyfikacji budżetowej: 801/80104/§0830 i 900/90005/§092 wykazano dane w kwotach odpowiednio 0,00 zł i 1.108,30 zł, podczas gdy z ewidencji księgowej konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg ww. podziałek wynikają następujące kwoty: 6.706,81 zł i 1.237,98 zł. Różnica wynosi 6.836,49 zł.
Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
    - nie wykazano danych dotyczących skutków finansowych w rozdziałach 75615 i 75616 w kol. 11 (skutki obniżenia górnych stawek podatków), kol. 12 (skutki udzielonych ulg i zwolnień), kol. 13 i 14 (skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy) oraz danych wg §2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” (kol. 5, 7, 8 i 9) wynikających ze zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ Gminy z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami za 2022 r. z kol. 7 „potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego oraz z części B „Dane uzupełniające do sprawozdania Rb-27ZZ” kol. 2 i 3 wg podziałki 855/85502 (141,96 zł, 305.271,79 zł i 305.129,83 zł). Dane te wykazano w odrębnym sprawozdaniu Rb-27S Urzędu, zamiast w sprawozdaniu Rb-27S obejmującego dane Urzędu jako jednostki, w którym ujęte byłyby dane wynikające ze wszystkich ksiąg rachunkowych, w tym dane dotyczące skutków finansowych oraz dane wynikające ze zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ Gminy za 2022 r. W konsekwencji sprawozdanie zbiorcze Rb-27S zostało sporządzone na podstawie dwóch sprawozdań Rb-27S Urzędu.
Nieprawidłowość narusza § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 6 ust. 4 i 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej zał. nr 37 do ww. rozporządzenia.

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1864 ze zm., dalej rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 773, dalej ustawa o statystyce publicznej

- b)** W zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku (z dnia 30.03.2023 r.) w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” w podatku od środków transportowych wykazano kwotę 5.363,32 zł, zamiast kwoty 68.744,11 zł z powodu przyjęcia do obliczenia skutków jedynie okres stycznia zamiast przyjęć okres całego 2022 roku – zaniżenie wynosi 63.380,79 zł
- Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 1 pkt 8 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia.
- W czasie trwania kontroli sporządzono korekty sprawozdań Rb- 27S Urzędu i Rb-27S Gminy za 2022 rok, w których wykazano prawidłowe dane w ww. zakresie.
- c)** w sprawozdaniu Rb-NDS Gminy o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 (z dn. 20.02.2023 r.) zawyżono kwotę wolnych środków (3.085.086,04 zł) o 142.220,58 zł dotyczącą nadwyżek w zakresie opłat za korzystanie z zezwoleń alkoholowych, opłat za gospodarowanie odpadami, dochodów uzyskanych na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz środków wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, która winna być wykazana w poz. poz. D13a jako niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wg §905 (w pozycji tej wykazano 1.458.380,48 zł).
- Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 12 pkt 5 lit. d) Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia i art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.
- 9.** W zakresie inwentaryzacji ustalono następujące nieprawidłowości:
- a)** nie dokonano potwierdzenia prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu środków pieniężnych na rachunku sum depozytowych, ponieważ stan środków pieniężnych zgromadzonych na dzień 31.12.2021 r. na tym rachunku bankowym wynosił 97.786,33 zł (WB nr 23), natomiast zgodnie z ewidencją księgową konta 139 „Inne rachunki bankowe – sumy depozytowe” (139-002) saldo wynosi 86.768,73 zł. Nieujawnione w trakcie inwentaryzacji różnice świadczą o niepowiązaniu przeprowadzonej inwentaryzacji środków pieniężnych z zapisami ksiąg rachunkowych.
- Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 1 pkt 2 i art. 27 ust. 1, w związku z art. 4 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
- b)** nie przeprowadzono inwentaryzacji drogą spisu z natury wg stanu na dzień 31.12.2022 r. obcych składników aktywów użytkowanych przez Gminę na podstawie umów użyczenia i umowy dzierżawy, będących własnością Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie (zestawy komputerowe, czytniki kart, drukarka, skaner, serwer, switch, router) oraz własnością przedsiębiorstwa (trzy kserokopiarki).
- Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 2 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

II. W zakresie wydatków budżetowych:

1. Pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku urzędniczym w 2022 r. do podstawy wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy doliczono jednorazową nagrodę uznaniową w wysokości 500,00 zł. Powyższe skutkowało zawyżeniem wypłaconego ekwiwalentu o 198,19 zł. Nieprawidłowość narusza § 6 pkt 1 w związku z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop⁸.
2. W 2022 r. ze środków uzyskanych z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zrealizowano wydatki w kwocie ogółem 13.822,38 zł na organizację Dożynek Gminnych. Przedmiotowe wydatki nie stanowiły realizacji zadania nr 3 „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywienia dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz organizacja i wspieranie eventów profilaktycznych” pkt 3 „Propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu poprzez uczestnictwo w programach zajęć profilaktycznych, a także zajęć edukacyjno-rozwojowych (np. warsztaty taneczne, muzyczne, komputerowe, sportowe, plastyczne itp.) – organizowanych przez placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje itp.)” określonego w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym wprowadzonego uchwałą Nr XLIX/223/2022 Rady Miejskiej z dnia 30 marca 2022 r. ze zm. Nieprawidłowość narusza art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁹, w związku z art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
3. W 2022 r. wydatkowano kwotę 53.739,83 zł na realizację zadanie Nr 3 w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym. Zaplanowana przez Radę Miejską kwota na to zadanie wynosiła 52.481,88 zł. W konsekwencji powyższego przekroczono o 933,95 zł zaplanowane wydatki na realizację tego zadania. Nieprawidłowość narusza art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w związku z art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
4. Plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2021 zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 2.04.2021 r. oraz na stronie internetowej Zamawiającego w dniu 04.02.2021 r., zamiast w terminie 30 dni od dnia uchwalenia budżetu na rok 2021 uchwałą Nr XXXII/143/2020 Rady Miejskiej z dnia 29.12.2020 r. Nieprawidłowość narusza art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰.
5. Zawrotu wadium wniesionego w pieniądzu w kwocie 6.000,00 zł dla wykonawcy, z którym w dniu 8.06.2021 r. zawarto umowę w sprawie zamówienia publicznego oraz oferentów, których oferta nie została wybrana dokonano w dniu 18.06.2021 r., zamiast do dnia 15.06.2021 r. Nieprawidłowość narusza art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień

---

⁸ Dz.U. nr 2 poz. 14, dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm., dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

¹⁰ Dz.U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

publicznych.

6. Stwierdzono przypadki przekroczenia limitu wydatków ustalonych w planie finansowym jednostki Urząd Miasta i Gminy na 2022 rok na kwotę ogółem 21.617,45 zł w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej: 852/85295/§3110, 853/85395/§4010, 853/85395/§4110 i 853/85395/§4120. Nieprawidłowość narusza art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Nadto Główna Księgowa dokonała nienależytej wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym, co narusza art. 54 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy o finansach publicznych.

III. W zakresie gospodarki mieniem:

1. Zaniechano obciążenia Dzierżawcy o numerze konta 221-010 kosztami dostaw energii elektrycznej na podstawie § 6 umowy dzierżawy z dnia 17.12.2002 r. i § 7 umowy dzierżawy z dnia 12.07.2019 r. Nieprawidłowość narusza art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych. W trakcie kontroli wystawiono fakturę za energię elektryczną za okres od 1.01.2017 r. do 27.06.2023 r. na kwotę brutto 9.373,83 zł, którą dzierżawca zapłacił w dniu 10.07.2023 r.
2. W 2022 roku i w latach poprzednich Burmistrz nie przekazał w trwałą zarząd nieruchomości na rzecz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krzczonowie, a tym samym nie uregulowano prawnej formy władania nieruchomościami niezbędnymi do wykonywania działalności statutowej tej jednostki. Nieprawidłowość narusza art. 43 ust. 1 i 5, w związku z art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹¹.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

---

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 344 ze zm., dalej ustawa o gospodarce nieruchomościami

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Opracować prawidłowo i w sposób kompletny zasady (politykę) rachunkowości dostosowując dokumentację przyjętych zasad do przepisów prawa i potrzeb jednostki, stosownie do art. 10 ust. 1, w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości.
2. W księgach rachunkowych budżetu i Urzędu ujmować rzetelnie operacje gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. i w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, a w szczególności:
  - a) zwroty przez MOPS nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i rodzinnych za lata ubiegłe ujmować w księgach budżetu i Urzędu w następujący sposób:
    - wpływu na rachunek budżetu: Wn 133 „Rachunek budżetu” i Ma 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz sprawozdanie (Rb-27S) Wn 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i Ma 901 „Dochody budżetu”,
    - zwrot całej kwoty do ŚUW z rachunku bankowego wydatków: Wn konto zespołu „4” i Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” wg § 2910 „Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystywanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości” oraz odsetki Wn 751 „Koszty finansowe” i Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” wg § 4580 „Pozostałe odsetki”.
  - b) zapisów na koncie 139 „Inne rachunki bankowe – sumy depozytowe” dokonywać w pełnej zgodności z wyciągami bankowymi, odzwierciedlając stan rzeczywisty konta 139,
  - c) wpłatę środków przez podatnika dokonaną w danym roku, a zaksięgowaną przez bank w roku następnym ujmować w danym roku wyłącznie na stronie Wn konta 141 „Środki pieniężne w drodze” i Ma konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg podziałek klasyfikacji budżetowej,
  - d) operacje przekazania środków finansowych na fundusze celowe zaliczać do pozostałych kosztów operacyjnych i ujmować na kontach 240 „Pozostałe rozrachunki” i 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,
  - e) ewidencję z tytułu odsetek od kredytów oraz rozrachunki z tytułu składek za przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń prowadzić w księgach Urzędu na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”.
3. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca) wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Rozliczenia dotyczące podatku VAT ujmować w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, którego operacje dotyczą.
4. Zapewnić bieżące sporządzanie i przekazywanie do Referatu Finansowo-Budżetowego dowodów OT i innych dokumentów o zmianie stanu składników majątkowych, celem

- umożliwienia ujmowania zdarzeń w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca), w którym zdarzenia wystąpiły.
5. Do kosztów wytworzenia środków trwałych zaliczać ogół kosztów bezpośrednio z nimi związanych, poniesionych za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji środka trwałego i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, stosownie do art. 28 ust. 2 i 8 oraz art. 31 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
  6. Klasyfikację środków trwałych stosowaną w Urzędzie dostosować do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych.
  7. Pozostałe środki trwałe wyceniać według cen nabycia nieuwzględniających podlegającego odliczeniu podatku od towarów i usług, stosownie do art. 31 ust. 1, w związku z art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 8 ustawy o rachunkowości.
  8. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmować w bilansie Urzędu Miasta i Gminy zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorze sprawozdania stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 ust. 3 pkt 1 tego rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
  9. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, z uwzględnieniem zasad sporządzania sprawozdań w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do tego rozporządzenia, a w szczególności:
    - a) w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych:
      - w kolumnach „Saldo końcowe” wykazywać dane na podstawie ewidencji księgowej,
      - w kol. 5, 7, 8 i 9 wg § 2360 wykazywać dane wynikające z kol. 7 „potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego” oraz części B „Dane uzupełniające” zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ Gminy za dany rok, stosownie do § 6 ust. 5 załącznika nr 37 do ww. rozporządzenia,
      - w kolumnie 11 wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 8 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia.
    - b) za poszczególne okresy sprawozdawcze sporządzać po jednym sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jako jednostki budżetowej i jako organu, natomiast sprawozdania zbiorcze sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki i jako organu,
    - c) w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania wykazywać prawidłowo ustaloną kwotę wolnych środków oraz niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.
  10. Przeprowadzać na ostatni dzień roku budżetowego rzetelną inwentaryzację aktywów i pasywów, w szczególności aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 1 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

11. Inwentaryzację w drodze spisu z natury składników aktywów niebędących własnością Gminy, przekazanych do używania na podstawie umów użyczenia przeprowadzać wg stanu na ostatni dzień każdego roku obrotowego, stosownie do art. 26 ust. 2 i ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości. O wynikach spisu z natury poinformować jednostki będące właścicielami tych składników aktywów.
12. Ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy ustalać zgodnie zasadami określonymi w § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop.
13. Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywać na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, stosownie do art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 oraz art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
14. Wydatki na realizację poszczególnych zadań w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym, ponosić do wysokości zaplanowanych kwot przez Radę Miejską w tym Programie, stosownie art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
15. Plan postępowań o udzielenie zamówień zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych i Biuletynie Informacji Publicznej w terminie wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
16. Zwrotu wadium dokonywać w terminie wskazanym w art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.
17. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych planem finansowym, stosownie do art. 52 ust. 1 pkt 2 i art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
18. Na bieżąco ustalać przypadające Gminie należności pieniężne, w tym mające charakter cywilnoprawny, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w szczególności najemców oraz dzierżawców nieruchomości gminnych na bieżąco obciążać kosztami za media, zgodnie z zapisami zawartych umów.
19. Uregulować formę władania nieruchomościami gminnymi na rzecz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krzczonowie, stosownie do art. 43 ust. 1 i ust. 5, w związku z art. 4 pkt 10 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Damian Grzelka¹²

Do wiadomości:

Rada Miejska w Opatowcu

---

¹² podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym.